

PROTOKOL HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POSUDEK OPONENTA

JMÉNO STUDENTA: **Lenka Syrová**

NÁZEV PRÁCE: Proměna zahraniční politiky Ruské federace vůči Pobaltí v souvislosti se vstupem pobaltských států do EU

HODNOTIL: *Vladimír Naxera*

1. CÍL PRÁCE (jaký byl a do jaké míry byl naplněn)

V úvodu práce autorka uvádí: „Cílem výzkumu je zaznamenat změny ve vybraných oblastech (bezpečnostní, sociální a ekonomické), ke kterým došlo na základě členství baltských států Evropské unii“ (s. 11). O několik stran dále autorka cíl formuluje odlišně: „Cílem této práce je zkoumat chování a interakci Ruské federace vůči ostatním aktérům, ať už vůči Pobaltí či Evropské unii“ (s. 13). Pokud by cíl zůstal formulovaný takto (spíše tím prvním způsobem, ten druhý se v práci příliš neprojevuje), dal by se s jistými rezervami považovat za splněný. Autorka jej však sama dále problematizuje, neboť záhy přidává hypotézu: „Práce je založena na ověřování hypotézy. Ruská zahraniční politika prošla v souvislosti s členstvím pobaltských zemí do EU výraznou proměnou v oblasti ekonomické a sociální, naopak v otázce bezpečnostní zůstává stabilní jako před rokem 2004“ (s. 11). S touto se váže několik problémů - hypotéza by v rámci kvantitativního i kvalitativního výzkumu měla být založená na kauzálním vztahu závislé a nezávislé proměnné. Ty jsou v autorkou stanovené hypotéze jakž takž patrné, ale nejsou (stejně jako vztah mezi nimi) nijak operacionalizované. Co je ale hlavním problémem, hypotéza tak, jak je stanovená, vlastně nemůže být falsifikovaná. Pokud odhlédnu od formulace hypotézy, práci chybí jedna zásadní věc, která je pro ověřování hypotéz podmínkou. Tou je stanovení jasného metodologického rámce, jehož využití by mohlo kauzální vztah ověřit. Autorka však žádnou metodologii nepředstavuje (část označená jako metodologie žádnou transparentní metodologii nebo rozbor užitých dat neobsahuje), závěrečné konstatování o ověření hypotézy je tak spíše záležitostí jakési intuice. Kromě hypotézy autorka stanovuje ještě celou řadu otázek, opět poněkud problematicky. Rozpačitě působí již jejich uvedení slovy „Aby bylo možné ověřit, či vyvrátit hypotézu, je nezbytné stanovit výzkumné otázky“ (s. 11). Logika je zde zcela obrácená - hypotéza by měla vycházet z výzkumné otázky práce, nikoli naopak. Řada stanovených otázek se navíc k hypotéze váže spíše okrajově a jejich zodpovězení rozhodně není „nezbytné pro ověření hypotézy“.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, podíl vlastní práce, množství a kvalita zdrojů, vhodnost příloh)

Autorka si pro zpracování vybrala aktuální a důležité téma současného dění ve východní Evropě. v obsahové rovině se práce ovšem potýká s některými problémy. Kromě výše rozebíraných problémů s hypotézou a přístupem k celé práci je nutné říci, že se práce snaží zaměřit poměrně na hodně témat - tři země (Estonsko, Litva, Lotyšsko) a tři tematické okruhy (bezpečnost, ekonomika, společnost). Toto množství se odráží v poněkud povrchním výkladu, který nejde příliš do hloubky. Zmínku zaslouží i nejednotná struktura jednotlivých částí - část věnovanou bezpečnostním otázkám autorka dělí dle témat, část věnovanou hospodářským otázkám dle zemí a část věnovanou "společnosti" opět dle témat (byť je celá zaměřená na postavení ruské menšiny v pobaltských zemích). Výsledek působí poněkud

neuceleně a stěžuje případné vzájemné srovnání atd. Stejně tak je práce poněkud nedotažená z hlediska různých přístupů naznačovaných v úvodu (úrovně analýzy, veřejná diplomacie atd.).

Zároveň je třeba říci, že práce je prostá vyložených obsahových chyb, z tohoto hlediska je výklad v pořádku. Práce vychází z dostatečného počtu zdrojů odpovídající kvality. Přílohy jsou vhodně zvolené.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, odkazy na zdroje, grafická úprava)

Gramatická stránka práce je v pořádku, stylistika místy mírně klopýtá. Technické formátování práce je bez problému, odkazy jsou vyznačené v pořádku (s tou výjimkou, že autorka na některých místech zbytečně odkazuje, i když to není třeba - jde kupříkladu o odkaz na informaci, že pobaltské země vstoupily do EU v roce 2004 na s. 9).

4. STRUČNÝ CELKOVÝ KOMENTÁŘ (silné a slabé stránky práce, zdůvodnění níže uvedeného hodnocení)

Nebýt výše rozebíraných problémů s hypotézou a metodologickým postupem, práce by působila daleko lepším dojmem (i přes její povrchnost a jistou nedotaženost). Neuvedení hypotézy by práci samozřejmě nijak nediskvalifikovalo, naopak by to odstranilo její největší problém. To, že práce operuje s touto hypotézou a takovým způsobem, jakým operuje, problematizuje úplné základy práce a neumožňuje mi navrhnout lepší hodnocení než "dobře".

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY URČENÉ K ROZPRAVĚ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři)

1/ Prosím o vyjádření ke kritickým bodům posudku.

2/ V práci jste zmiňovala i otázku soft power a také konceptu "ruského světa". Hraje v souvislosti s nimi směrem k Pobaltí nějakou úlohu ruská pravoslavná církev?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

DOBŘE

DATUM: 21. května 2017

PODPIS: